

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 2, 7,
9, 10, 11, 19, 20, 25 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Pastabos ar pasiūlymo įvertinimas
Teisingumo ministerijos 2018 m. rugšėjo 24 d. raštas Nr.(7.29E- 04)-6K- 1805106	1. Atsižvelgiant į įstatymo projekto lydimuosiuose dokumentuose minimą virtualiųjų valiutų platinimo mastą bei galimas vartotojų teisių apsaugos šioje srityje problemas, manytina, kad turėtų būti siekiama išsamaus/visapusiško (ne vien prevencinio) šio proceso reguliavimo. Siūlome įvertinti virtualiųjų valiutų platesnio/išsamesnio reguliavimo poreikį ir apsvarstyti galimybę šiuo tikslu parengti naują veiklos virtualiųjų valiutų srityje reguliavimo įstatymą arba tokio reguliavimo nuostatomis papildyti galiojančius Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymą ar Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymą;	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu susitraukusi tiek virtualiųjų valiutų rinka, tiek ICO veikla, taip pat kai kuriose tarptautinėse organizacijose – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje ir Didžiojo 20 (G20) susitikimuose, Finansinio stabilumo valdyboje, Europos Komisijoje, Tarptautinės kovos su pinigų plovimu organizacijoje (FATF) – vykstančios diskusijos rodo, kad kol kas nėra būtina kurti atskiro virtualiųjų valiutų reguliavimo įstatymo. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI) ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) naujausiose ataskaitose pateikiamos rekomendacijos dėl virtualiųjų valiutų, kad Direktyvos (ES) 2018/843 taikymo sritis turėtų būti peržiūreta atsižvelgiant į paplitusius virtualiųjų valiutų sandorius rinkose.
Ūkio ministerijos 2018 m. rugšėjo 25 d. raštas Nr. (7.29E- 04)-6K- 1805106	1. Pažymėtina, kad Direktyvos (ES) 2018/843 nuostatomis nėra reglamentuojami nei virtualiosios valiutos pradinio platinimo (ICO) veikla (toliau – ICO veikla), nei šią veiklą vykdančiams asmenims taikytini reikalavimai, susiję su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija. Nors vadovaujantis Direktyvos (ES) 2015/849 5 straipsniu valstybės narės gali numatyti „griežtesnes nuostatas, neviršydamos Sąjungos teisėje nustatytų apribojimų“, visgi PPTFP įstatymu įtvirtinami reikalavimai, darantys poveikį asmenų teisei verstis ūkine veikla, ir reikalavimai asmens duomenų tvarkymui ir apsaugai. Todėl siūlytume pagrįsti Įstatymo projekto 2 straipsniu, 3 straipsnio 4 dalimi ir 7 straipsniu sukuriamus papildomus reikalavimus privatiems subjektams dėl laisvo	Iš dalies atsižvelgta. Įstatymo projekte siūlomi papildomi administracinio pobūdžio reikalavimai, atsižvelgiant į naujausias FATF rekomendacijas dėl virtualiųjų valiutų keityklų operatorių veiklos. Rekomendacijose numatyta pinigų plovimo prevencijos reikalavimus taikyti platesniam operacijų, nei numatyta direktyvoje (ES) 2018/843. FATF rekomendacijose siūloma į pinigų plovimo prevencijos taikymo sritį įtraukti ne tik virtualiosios valiutos keitimo į dekretines valiutas operacijas, bet ir keitimo operacijas, susijusias su vienu virtualiųjų valiutų keitimu į kitas virtualiąsias valiutas, bei operacijas, susijusias su pirminio

kapitalo ir paslaugų judėjimo ribojimo. Tokie reikalavimai sukuria papildomą našą ūkio subjektams lyginant su jau išsamiai ir detaliai Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktų lygmeniu numatytais vienodai visoje ES taikomais reikalavimais, kuriais siekiama užtikrinti, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija būtų vykdoma prekiaujant virtualiomis valiutomis. Pažymėtina, kad, kaip nurodyta Europos teisės departamento parengtų Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo nacionalinėje teisėje ir administracinės naštos pagrįstumo įvertinimo rekomendacijų (toliau – Rekomendacijos) 4 skyriuje, bet kokie reikalavimai, įskaitant ir administracinio pobūdžio reikalavimus, kuriuos siūloma įtvirtinti ar kurie yra įtvirtinti nacionaliniame teisės akte, įgyvendinančiame ES teisės aktą, ir kurie viršija ES teisės akte nustatytus reikalavimus ir (arba) yra nebūtini ES teisės akte nustatytiems tikslams pasiekti yra laikytini pertekliniu reguliavimu (gold-plating), todėl tokius reikalavimus reikia išsamiai pagrįsti arba jų atsisakyti.

2. Vadovaujantis Direktyvos (ES) 2018/843 4 straipsnio nuostatomis, šią direktyvą perkeltantys teisės aktai turi įsigalioti ne vėliau kaip 2020 m. sausio 10 d. Remiantis Rekomendacijų 4 skyriaus 1.4 punktu ES teisės aktų įgyvendinimo procese turėtų būti vengiama atvejų, kai direktyvą perkeltantys nacionalinės teisės aktai įsigalioja anksčiau nei nustatyto direktyvos perkėlimo termino pabaiga. Pažymėtina, kad Direktyva (ES) 2018/843 įtvirtinti reikalavimai turi įtakos vidaus rinkoje veikiantiems paslaugų teikėjams (nustato tiek reikalavimus, galimai ribojančius jų teise verstis ūkine veikla, tiek atvejus, kai ūkio subjektas privalės tvarkyti asmens duomenis), tad ankstesnis nei direktyvoje įtvirtintų reikalavimų taikymas gali sukelti papildomą nei numatyta direktyvoje administracinę našą ūkio subjektams. Todėl siūlytume įvertinti, ar tikslinga ir būtina nustatyti ankstesnę Įstatymo projekto nuostatą, perkeliančią Direktyvos (ES) 2018/843 nuostatą, įsigaliojimo datą.

žetonų platinimo (ICO) veikla.

Neatsižvelgta. Šio Įstatymo projekto ankstesniu, negu numatyta Direktyvoje (ES) 2018/843, įsigaliojimu siekiama kuo anksčiau užtikrinti skaidrias ir aiškias veiklos sąlygas virtualiųjų valiutų keityklų operatoriams, sumažinti pinigų plovimo riziką virtualiųjų valiutų investuotojams ir virtualiųjų valiutų keityklų vartotojams. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos piliečių inicijuoti ICO projektai pritraukė sumas, siekiančias 340–420 mln. eurų, ankstesnis, nei numatyta, Įstatymo projekto įgyvendinimas sukurs palankesnes sąlygas ne tik naujiems rinkos dalyviams ar ICO projektams, bet ir, tikėtina, prisidės prie Lietuvos ūkio augimo ir darbo vietų kūrimo. Taip pat bus užtikrinta alternatyvių smulkiojo ir vidutinio verslo finansavimo šaltinių plėtra bei sustiprinta vartotojų apsauga ir kova su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu. Taip pat siekiama įgyvendinti Priemonių finansinių technologijų sektoriaus plėtrai Lietuvoje skatinti planą, kuriam pritarta Vyriausybės 2019 m. sausio 9 d. pasitarime 1.2 papunktyje nustatytą tikslą – „Priimti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir

		<p>teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama numatyti galimybę finansų įstaigoms ir kitiems įpareigotiems subjektams naudoti Europos ekonominės erdvės valstybėje išduotą vairuotojo pažymėjimą ir jame esančius duomenis nustatant kliento tapatybę pagal Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą.“</p>
<p>Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2018 m. spalio 2 d. raštas Nr. 25/6-26-15674</p>	<p>Vadovaujantis Įstatymo projektu, virtualių valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių priežiūra priskiriama Tarnybai. Manytina, kad šių subjektų veikla yra labiausiai artima ir neatskiriama nuo finansinių paslaugų rinkos priežiūros, todėl virtualių valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių priežiūra priskirtina ekspertinės žinias šiame sektoriuje turinčio Lietuvos banko kompetencijai. Pirmiausia atkreiptinas dėmesys, kad virtualia valiuta jau šiuo metu galima atlikti mokėjimus. Be to, virtualios valiutos išleidimas įstatyme nustatytais atvejais patenka į Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo reguliavimo sritį. Virtuali valiuta, kurios tikslas yra vertės saugojimas ir perdavimas, laikytina finansiniu instrumentu, reikalaujančiu specialios finansinės priežiūros, todėl siūlytina valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių priežiūrą paskirti Lietuvos banko kompetencijai ir Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip: „1. Lietuvos bankas patvirtina kredito įstaigoms, elektroninių pinigų įstaigoms, mokėjimo įstaigoms, valiutos keityklos operatoriams, virtualių valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių, sutelktinio finansavimo platformų operatoriams, tarpusavio skolinimo platformų operatoriams, draudimo įmonėms, vykdančioms gyvybės draudimo veiklą, draudimo brokerių įmonėms, vykdančioms su gyvybės draudimu susijusią draudimo tarpininkavimo veiklą, finansų maklerio įmonėms, valdymo įmonėms, investicinėms bendrovėms, depozitoriumui ir užsienio valstybių šioje dalyje nurodytų subjektų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, taip pat elektroninių pinigų įstaigoms ir mokėjimo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, teikiančioms paslaugas Lietuvos Respublikoje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis, skirtus nurodymus, kuriais</p>	<p>Neatsižvelgta. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos teiginys, kad virtualiosios valiutos yra „finansinis instrumentas“, todėl jos yra priskirtinos Lietuvos banko priežiūrai, yra neteisingas. Visų pirma Lietuvos bankas pagal savo kompetenciją atlieka finansų rinkos priežiūrą, išskyrus atvejus, kai pagal 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL 2013 L 287, p. 63) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1024/2013), nuostatas šias funkcijas atlieka Europos Centrinis Bankas, taip pat pagal Reglamentą (ES) Nr. 1024/2013 nacionalinei priežiūros institucijai priskirtas funkcijas; taip pat vykdo politiką, kuria siekia prisidėti prie visos finansų sistemos stabilumo apsaugos, įskaitant finansų sistemos atsparumo stiprinimą ir sisteminės rizikos susidarymo mažinimą, kad būtų užtikrintas tvarus finansų sektoriaus įnašas į ekonomikos augimą (makroprudencinė politika). Tačiau į Lietuvos banko finansų rinkos priežiūros kompetenciją virtualiosios valiutos nepatenka dėl kelių esminių dalykų. Kaip teigiama EBI 2019 m. sausio 9 d. ataskaitoje apie virtualųjį turtą, virtualiosios valiutos nepatenka į ES finansinių paslaugų reguliavimo sritį (EBI šioje ataskaitoje nurodo tik ribotus atvejus, kai virtualiosios valiutos gali būti laikomos elektroniniais pinigais) ir konkrečios paslaugos, susijusios su virtualiųjų valiutų depozitinėmis pinigėmis ir virtualiųjų valiutų keityklų platformomis, kas nėra</p>

	<p>siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, prižiūri šių subjektų veiklą, susijusią su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu, konsultuoja šiuos subjektus šioje dalyje nurodytų nurodymų įgyvendinimo klausimais.“</p>	<p>reguluojama veikla pagal ES finansinių paslaugų įstatymus. Atitinkamai EVPRI savo 2019 m. sausio 9 d. ataskaitoje laikosi pozicijos, kad virtualiosios valiutos nėra finansinės priemonės, nebent jos turi vertybinių popierių bruožų. Taigi Lietuvos bankui priskirti virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių priežiūrą būtų neteisinga, nes virtualiosios valiutos nėra finansinės priemonės.</p>
--	---	--

2019-05-29